

ร่างพระราชบัญญัติสหภาพแรงงาน พ.ศ. (นายเซีย จำปาทอง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

☒ เป็นร่างการเงิน

☐ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

เนื่องจากพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติหลายประการไม่เหมาะสมกับสภาพการในปัจจุบันและไม่สอดคล้องกับหลักการที่เป็นมาตรฐานแรงงานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลายมาตราขัดกับหลักการในอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 และ 89 ที่ว่าด้วยเสรีภาพในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองและถูกกำหนดให้เป็นอนุสัญญาหลักเป็นสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐานที่ต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมอย่างจริงจัง จึงเป็นเหตุให้คนทำงานและผู้จ้างงานส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิดังกล่าวได้จริง ภายใต้พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ยังมีข้อจำกัดที่จะทำให้เกิดระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนทำงานและผู้จ้างงานได้ ดังจะเห็นว่ามีปัญหาข้อขัดแย้งและข้อพิพาทด้านแรงงานจำนวนมาก และหลายครั้งที่ความขัดแย้งและข้อพิพาทได้นำสู่การต่อสู้เผชิญหน้ากันอย่างรุนแรง สร้างความเสียหายให้กับทั้งคนทำงาน ผู้จ้างงาน และประเทศชาติโดยรวม

สิทธิในการรวมตัว เจรจาต่อรองรวมถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย สิทธิดังกล่าวมีการรับรองไว้ในอนุสัญญาและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนหลายฉบับ ที่สำคัญคืออนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม และฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและเจรจาต่อรองรวม ประเทศไทยแม้รัฐธรรมนูญจะมีบทบาทที่รับรองสิทธิในการรวมตัวกันของประชาชน แต่กฎหมายลำดับรอง ที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 ล้วนยังมีสาระสำคัญที่ไม่สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาดังกล่าว กฎหมายครอบคลุมเฉพาะแรงงานในระบบกับพนักงานรัฐวิสาหกิจเท่านั้น ยังมีคนทำงานอีกมากมายทั้งที่ถูกเรียกว่า แรงงานนอกระบบ ข้าราชการ ลูกจ้างรัฐที่ไม่ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายดังกล่าว เป็นเหตุให้คนทำงานในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิในการรวมตัวและเจรจาต่อรองรวมได้อย่างแท้จริง ทำให้ประเทศกลายเป็นประเทศที่คนทำงานเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานในอัตราที่ต่ำที่สุดของโลกหรือราวร้อยละ 1.5 เท่านั้น และการที่คนงานส่วนใหญ่ไม่สามารถรวมตัวและทำการเจรจาต่อรองรวมได้ ทำให้คนทำงานต้องถูกเอารัดเอาเปรียบ ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม มีค่าจ้างต่ำ สวัสดิการที่เลวร้าย ต้องทำงานหนักและยาวนานในแต่ละวัน และเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำเป็นอันดับต้น ๆ ของโลกด้วย

เพื่อให้กฎหมายมีหลักการและสาระที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างมาก เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักการอันเป็นสากลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยอมรับของนานาชาติอารยะประเทศ และเพื่อส่งเสริมให้เกิดระบบแรงงานสัมพันธ์ที่คนทำงานและผู้จ้างงานสามารถทำงานร่วมกันด้วยความพอใจอย่างสันติสุข และต่างได้รับความเป็นธรรม และที่สำคัญคือสามารถนำสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และสร้างสังคมที่เป็นธรรม เสมอภาค จึงเห็นสมควรให้มีการยกร่างพระราชบัญญัติสหภาพแรงงาน พ.ศ. ฉบับนี้ขึ้น

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1) ปลัดกระทรวงแรงงาน
- 2) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

2. ผู้เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 1) สำนักงานประกันสังคม
- 2) สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)
- 3) สมาองค์การนายจ้างแห่งประเทศไทย
- 4) สมาองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย
- 5) สมาองค์การลูกจ้างอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- 6) สมาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย
- 7) สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจแห่งประเทศไทย
- 8) สมาพันธ์สมานฉันท์แรงงานไทย
- 9) สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

3. ผู้เกี่ยวข้องทั่วไป

ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยกับการตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาแรงงานสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนา นโยบายด้านแรงงานสัมพันธ์ ตามร่างมาตรา 15 หรือไม่ อย่างไร
2. ท่านเห็นด้วยกับการตั้งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาแรงงานสัมพันธ์ เพื่อให้มีบทบาทเชิงรุก ในการแก้ไขปัญหาแรงงานไม่สามารถรวมตัวกันได้ ตามร่างมาตรา 23 ถึงร่างมาตรา 24 หรือไม่ อย่างไร
3. ท่านเห็นด้วยกับการเพิ่มการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในกระบวนการแรงงานสัมพันธ์ เพื่อป้องกันการกีดขวางการรวมตัว ตามร่างมาตรา 64 หรือไม่ อย่างไร
4. ท่านเห็นว่าที่ผ่านมาระบบแรงงานสัมพันธ์และการรวมตัวของแรงงานในกระบวนการแรงงานสัมพันธ์ มีปัญหาหรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร
5. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)
